

जिल्लास्तरीय वार्षिक समीक्षा गोष्ठी, २०७० को प्रतिवेदन

गत आर्थिक वर्ष २०६९/०७० मा जिल्लाभित्र संचालित विविध कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको वार्षिक समीक्षा कार्यक्रम मिति २०७०/५/१७ र १८ गते २ दिन जिल्ला विकास समितिको कार्यालय खोटाङको सभाहलमा संचालन गरिएको थियो । स्थानीय विकास अधिकारी युवराज अधिकारीज्यूको सभापतित्वमा संचालन गरिएको उक्त कार्यक्रममा प्रमुख जिल्ला अधिकारीलगायत विषयगत कार्यालयका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू, जिल्ला स्थित क्रियाशील राजनीतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू, गाविस सचिवहरू, विभिन्न संचार माध्यमका प्रतिनिधिहरू, गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधिहरू, विभिन्न विकास साभेदार संस्थाका परियोजना प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू, नागरिक समाजका प्रतिनिधिलगायत जिविस तथा जिल्ला प्राविधिक कार्यालयका कर्मचारीहरूको उपस्थिति रहेको थियो । कार्यक्रममा भएको उपस्थिति सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूचीमा उल्लेख छ ।

वार्षिक समीक्षा कार्यक्रममा विषयगत कार्यलय, विभिन्न परियोजना तथा गैससका प्रतिनिधिहरूबाट गत आ.व.मा संचालित कार्यक्रमहरूको वित्तिय एवं भौतिक प्रगतिको अवस्था, सामना गर्नुपरेका समस्याहरू, हासिल गरिएका उपलब्धिहरू र आगामी दिनमा अवलम्बन गर्ने उपायहरूका बारेमा प्रस्तुतिकरण गरिएको थियो । प्रस्तुति पश्चात सहभागी सरोकारवालाहरूका तर्फबाट प्रस्तुति तथा समग्र कार्यक्रमहरूका सम्बन्धमा टिप्पणी गरिएको थियो । सहभागीबाट व्यक्त विचार र छलफलबाट आएका सुझावलाई सम्बन्धित निकायबाट पृष्ठपोषणको रूपमा ग्रहण गर्ने र आगामी दिनमा संचालन हुने आयोजनाहरूमा त्यस्ता सुझावलाई उपयोग गर्ने प्रतिवद्धता समेत गरिएको थियो । प्रस्तुति र छलफललाई व्यवस्थित गर्न प्रस्तुतिको ढाँचा र उपलब्ध हुने समयका बारे पहिले नै सहभागीहरूलाई जानकारी गराइएको भए पनि प्रस्तुतिमा एकरूपता र समय पालना हुन भने कठिनाई भएको भयो । कार्यक्रमको प्रस्तुतिको ढाँचा अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

कतिपय निकायबाट प्रमुख पदाधिकारीको अनुपस्थितिका कारण विषयवस्तुहरूको प्रस्तुतिमा गहनता नभएको भन्ने गुनासो समेत गरिएको थियो । धेरै उपभोक्ता समितिहरू, संघसंस्था, संचार माध्यम एवं अन्य सरोकारवालाहरूलाई पत्राचार भएपनि उहाँहरू सबैको उपस्थिति भने हुन सकेन ।

छलफलका क्रममा निम्न विषयवस्तु उठेका थिए:

- विषयगत कार्यालयहरूमा जनशक्तिको अभाव रहेको,
- कार्यक्रमलाई लक्षित वर्गको पहुँचसम्म पुऱ्याउने र उनीहरूको सहभागीता सुनिश्चित गर्ने प्रयास गरिएको,
- यातायातको अभाव तथा भौगोलिक विकटताका कारण पर्याप्त अनुगमन हुन नसकेको,
- उपभोक्ता समितिका रहने महिला तथा विपन्न वर्गका सदस्यहरूको न्यून क्षमता रहेको,
- कतिपय अवस्थामा श्रमशक्तिकै पनि अभाव देखिएको,
- उपभोक्ताको माग अनुसार कार्यक्रम र बजेट न्यून रहेको,
- विभिन्न निकायबाट एकै किसिमका कार्यक्रम संचालन हुने गरेको र कतिपय अवस्था दोहोरोपना हुन सक्ने आशंका रहेको
- जिविसले एकीकृत योजना तर्जुमा गर्न थप समन्वय र नेतृत्व लिनु पर्ने
- जिल्लाको आवधिक जिल्ला विकास योजनाअनुसार नै सबै विषयगत कार्यलय र निकायहरू कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने
- विषयगत कार्यलय र गैससहरूले संचालन गरेका कार्यक्रममा समेत जिविसले अनुगमन र निरीक्षण गर्नु पर्ने

गाविस र समग्र जिल्लाको विकासलाई अझ प्रभावकारी र परिणामुखी बनाउन समीक्षाको निष्कर्षको रूपमा गाविसका सचिवहरूले १४ बुँदे प्रतिवद्धतामा हस्ताक्षर गर्नु भएको छ । त्यस्तै छलफलको क्रममा सहभागीहरूबाट आएका राय सुझाव समेतका आधारमा समीक्षाको निष्कर्षका रूपमा निम्न विषयवस्तुलाई प्रस्तुत गरिएको छ । यसबाट आगामी दिनमा जिल्लाको विकास निर्माणलाई सहज एवं प्रतिफलमुखी बनाउन सघाउ पुऱ्याउने देखिन्छ ।

- जिल्लामा विभिन्न निकायहरु मार्फत संचालन गरिने सबै खाले योजना, कार्यक्रम र बजेट एकिकृत रुपमा जिल्ला विकास योजनामा समेटिनु पर्ने,
- राजनैतिक दल लगायत विभिन्न सरोकारवालाहरु समेतको सहकार्यमा योजना, कार्यक्रमको नियमित एवं सहभागितामूलक तरिकाबाट नतिजामुखी अनुगमन हुनपर्ने,
- कार्यक्रममा हुने दोहोरोपना हटाउन अन्तर निकाय समन्वय, सहकार्य एवं सम्बन्धित निकायहरुको श्रोतलाई म्याचिङ्ग गरि परिचालन गरिनुपर्ने,
- योजना/आयोजनाका विभिन्न पक्षहरुमा सरोकारवालाहरुको सहभागिता सुनिश्चित गरिनुपर्ने,
- उपलब्ध श्रोत साधनलाई पूर्वाधारजन्य, उत्पादनशील, सामाजिक विकास जस्ता अत्यावश्यक क्षेत्रमा परिचालन गरिनुपर्ने,
- लक्षित समुदाय तथा उपभोक्ताहरुका लागि पर्याप्त बजेट एवं सशक्तिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनुपर्ने,